

Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur en Milieu

Energiebesparing openbare verlichting

Doelstellingen Energieakkoord

Dyana Loehr
12 juni 2014

SER Energieakkoord voor Duurzame groei

- 6 september 2013 gepresenteerd
- Basis voor een breed gedragen, robuust en toekomstbestendig energie- en klimaatbeleid
- Langetermijnperspectief met breed gedragen afspraken over **energiebesparing, schone technologie en klimaatbeleid**
- Creëert vertrouwen, reduceert investeringsonzekerheid bij burgers en bedrijven
- Helpt haperende economie op gang met grote impuls voor investeringen en werkgelegenheid

SER

SER Energieakkoord voor Duurzame groei

- Ondertekend door > 40 organisaties, waaronder overheid (VNG, IPO, UvW, Rijksoverheid), natuur- en milieuorganisaties, andere maatschappelijke organisaties

SER Energieakkoord voor Duurzame groei

Doelen:

- Gemiddeld 1,5% energiebesparing per jaar
- 100 Petajoule energiebesparing per 2020
- 14% hernieuwbare energieopwekking in 2020 en 16% in 2023 (is nu ruim 4%)
- Ten minste 15.000 voltijdsbanen

Pijlers

1. **Energiebesparing**
2. Duurzame energieopwekking
3. Decentrale energieopwekking
4. Energietransportnetwerk
5. Europees systeem emissiehandel
6. Kolencentrales en CCS
7. Mobiliteit en transport
8. Arbeidsmarkt, werkgelegenheid, scholing
9. Groei en export
10. Financiering

Energieakkoord: openbare verlichting

Wat staat er in over OVL?

"Voor openbare verlichting wordt gestreefd naar een versnelde renovatie van het huidige, grotendeels verouderde park.

*Openbare verlichting en verkeersregelinstallaties zullen ten opzichte van 2013 **20% besparing** leveren in **2020** en **50%** in **2030**.*

*Op weg hiernaartoe is minimaal **40%** van het bestaande openbare verlichtingspark in 2020 voorzien van **slim energiemangement** en **energiezuinige (led) verlichting**.*

Rijkswaterstaat verplicht zich ertoe dat per 2014 in tunnels energiezuinige verlichting wordt toegepast bij nieuwbouw en renovatie waarbij de verlichting wordt vervangen.

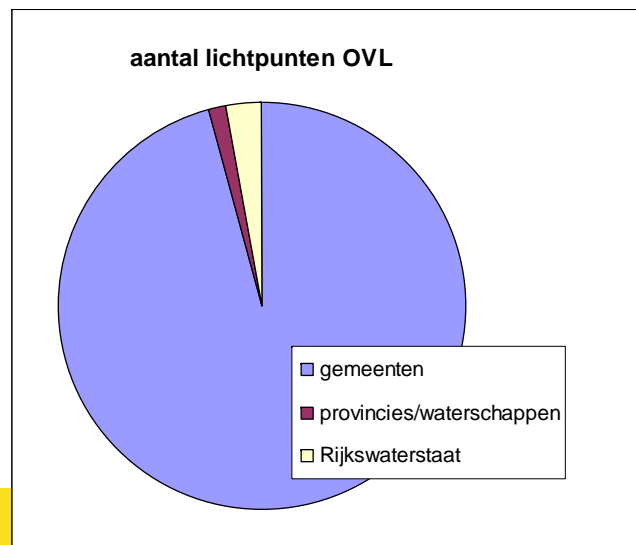
Partijen aan vraagzijde zijn gemeenten (VNG), provincies (IPO) en Rijkswaterstaat, aan de aanbodzijde FME/NLA (Nederlandse Licht Associatie) en Nederland ICT. Hierbij kan gebruik gemaakt worden van de kennis en expertise die de dochters van de netbedrijven hierover hebben vergaard."

Energieakkoord: doelstellingen openbare verlichting

1. 20% **energiebesparing** OVL en VRI's in 2020 t.o.v. 2013
2. 50% **energiebesparing** OVL en VRI's in 2030 t.o.v. 2013
3. 40% **slim energiemanagement** in OVL in 2020
4. 40% **energiezuinige*** OVL in 2020
* Nader te bepalen (op basis van energielabel, lumen/Watt, lamptype, ...)

OVL + VRI's van gemeenten + provincies + waterschappen + Rijkswaterstaat

Energiebesparing openbare verlichting
Doelstellingen Energieakkoord

Energieakkoord: OVL-doelstellingen monitoren

- Nulmeting 2013 + jaarlijks monitoren bij alle overheden:
  - Energieverbruik en energiebesparing OVL & VRI's
  - Aandeel energiezuinige OVL
  - Aandeel slim energiemanagement
  - Evt. andere gegevens
- Coördinator: Dyana Loehr (Rijkswaterstaat)
- Medewerking van alle gemeenten, provincies en waterschappen gevraagd!

Energieakkoord: OVL-doelstellingen behalen

- Maatregelen zoals:
  - OVL (op bepaalde tijden) uitzetten
  - OVL (op bepaalde tijden) dimmen
  - Aanwezigheidsdetectie / licht op maat
  - Vervangen door led
  - Alternatieven voor OVL: markering, wegdekreflectie
  - VRI's: oude lamptypen vervangen door led
  - VRI's vervangen door rotondes
- Brochures en instrumenten
- Website www.rwsleefomgeving.nl/onderwerpen/ovl en social media (Twitter, Linkedingroepen, Viadesk)
- Bijeenkomsten

Energieakkoord: OVL-doelstellingen stimuleren

Duurzame Verlichtingstafels: kennisuitwisseling, discussie over diverse OVL-onderwerpen.
Enkele uitkomsten:

- Basis: wethouder/raad wil duurzame OVL
- Energiebesparing, kostenbesparing en imago
- Bewonersparticipatie creëert draagvlak voor energiebesparing
- ROVL-2011, kengetallen, energielabel, Zicht op Licht, etc.
- Beperken lichthinder voor mens en dier
- Veel te besparen met alternatieven voor OVL
- Energiebesparing is eenvoudiger dan je denkt

Energieakkoord: OVL-doelstellingen stimuleren

- Duurzame Verlichtingstafels
- IGOV-kenniscafés
- Agenda: www.lichtagenda.nl
www.rwsleefomgeving.nl/onderwerpen/ovl/agenda

Energieakkoord Openbare Verlichting + VRI's

Vragen?

Dyana.Loehr@RWS.nl / openbareverlichting@RWS.nl

Toelichting bij enkele dia's van de presentatie Energieakkoord, Dyana Loehr

Dia 3

Ruim 40 organisaties hebben het Energieakkoord ondertekend. O.a. de rijksoverheid, de VNG en het IPO. De VNG heeft dus namens alle gemeenten ondertekend. Hoewel bekend is dat niet alle gemeenten zich vertegenwoordigd voelen door de VNG, hopen we toch dat de gemeenten ook achter de doelstellingen kunnen staan.

Dia 6

Wat moeten we nu gaan doen? Even op een rijtje gezet:

1. 20% energiebesparing OVL en VRI's (VerkeersRegelInstallaties) in 2020 t.o.v. 2013
2. 50% energiebesparing OVL en VRI's in 2030 t.o.v. 2013
3. 40% slim energiemanagement* in OVL in 2020
4. 40% energiezuinige* OVL in 2020.

* Wat er verstaan wordt onder slim energiemanagement en energiezuinige verlichting staat er niet bij in het Energieakkoord. Dat hoort u nog. Slim energiemanagement waarschijnlijk o.a. slimme meters, dimmen, slim schakelen, slim regelen op basis van gebruiks- en-of verkeersintensiteit, 's nachts uitzetten, e.d. Energiezuinig waarschijnlijk op basis van het energielabel of lamptype.

Deze doelstellingen gelden voor heel Nederland, dus alle OVL van gemeenten, provincies, waterschappen en Rijkswaterstaat bij elkaar opgeteld. Dus niet iedere gemeente hoeft die 20% te halen. Als de ene gemeente 50% bespaart en de andere 10% is het ook goed.

De 20% energiebesparing en de 50% energiebesparing zijn ten opzichte van 2013. Helaas, niet hetzelfde als bij de Taskforce Verlichting, maar weer een nieuw referentiejaar. Is het dan zo dat alle eerder behaalde energiebesparing niet meer meetelt? Gelukkig telt die gedeeltelijk wel mee. In ieder geval telt dat mee bij doelstelling 3 en 4: 40% slim energiemanagement en 40% energiezuinige OVL. Juist de gemeenten die al veel energie bespaard hebben, hebben waarschijnlijk al hoge percentages energiezuinige OVL en slim energiemanagement. Dus daar zijn we blij mee! Bovendien kunnen de gemeenten die al veel energie bespaard hebben als voorbeeld dienen voor de gemeenten die nog niet zo veel bespaard hebben, en die anderen gemeenten daarbij helpen.

Gemeenten hebben veruit de meeste openbare verlichting. Rijkswaterstaat, provincies en waterschappen hebben in verhouding heel weinig lichtpunten. Zie plaatje. Als je dit zelfde plaatje maakt voor het energieverbruik, dan worden de taartpunten van RWS en provincies wel wat groter, maar nog steeds heel klein t.o.v. gemeenten. Maar uiteraard gaan Rijkswaterstaat en provincies ook gewoon de doelstellingen proberen te halen.

Dia 9

Duurzame Verlichtingstafels zijn bijeenkomsten gericht op wethouders en evt. gedeputeerden, maar alle andere geïnteresseerde professionals op het gebied van OVL zijn ook welkom. Ze gaan steeds over een ander onderwerp m.b.t. energiebesparing in de OVL en ze zijn steeds op een andere locatie in Nederland, om zoveel mogelijk mensen te bereiken. In het najaar organiseer ik er waarschijnlijk 2.